

признае факта тъй, както си е. Дъто мажътъ е виноватъ, да си каже: „Това е тъй“, благородство се изисква. Дъто жената е виновата, да си каже: „Това е тъй, моя е вината“. Никой никому не тръбва да доказва. Всъки самъ тръбва да си знае вината. Искреност, искреност се изисква! Души, благородни души се изискватъ отъ съвременните хора! Като ти каже нѣкой една дума, да знаешъ, че това е човѣкъ, може да разчиташъ на него.

И сега, всинца ние се стремимъ да направимъ българския народъ великъ. Американците се стремятъ да станатъ велики, англичаните — сѫщо, но нито единъ народъ не е станалъ великъ. Ями покажете единъ народъ, който да е станалъ великъ! Въ съвременната история, по-велика империя и по голѣмина, и по култура, отъ римската имало ли е? Римските закони всички ги изучватъ. По-велики образци отъ грѣцката скулптура имало ли е? Ако минемъ къмъ съвременните народи, къмъ съвременните американци и англичани, има ли нѣщо по-велико отъ тѣхната честностъ? Всъки народъ се е подигналъ до извѣстна степень на благородство, но нѣма онова велико съзнание. Това не е упрѣкъ, това е единъ фактъ — англичаните си остава англичанинъ, българинъ — българинъ. Какво казва ромънинъ? — Приятелството си е приятелство, но парите сѫ си пари. И ние, като дойде до сиренето, казваме: ще платишъ! Колко? — Е, 50 лева. Скажи по е. — Скажи сѫ времето. Такова сирена яде лисе, ями кажете? Единъ денъ, насъкоро бѣше това, слѣдъ като, азъ и моите приятели ученици и двама външни хора работихме, вечеръта, като се разплащахме, казахъ: ще ви дамъ едно угощение, и то първокласно, ще ви почерпя по единъ чай и малко хлѣбецъ. Гледамъ, единъ отъ майсторите се усмихва, казва: „Много бѣдна работа“. Като разбрахъ тази негова мисъль, казвамъ на момчетата: донесете малко маслини! Като туриха маслините, веднага казватъ: „Да, съ маслинки сега, разбирамъ, но само сухъ хлѣбъ и чаецъ!“ Ами съвременната култура и съ това се храни. Азъ говоря дѣлбоко на душите ви. Обърнете внимание на всички хора, които пѫтуватъ, погледнете какъ сѫ огрубѣли тѣхните лица, какви сѫ алчни. Това не е